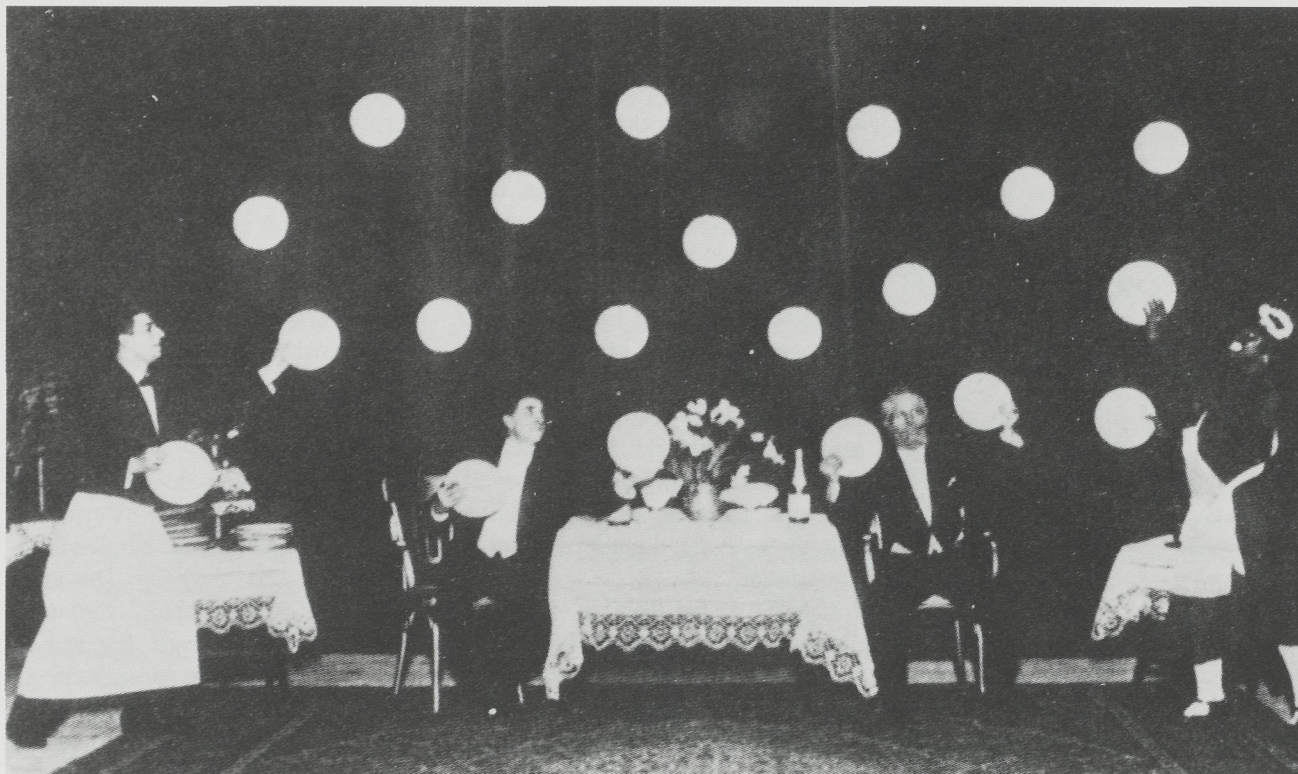

genlijk moet vasthouden ten opzichte van de totale handomlooptijd."

De veelgehoorde sportkreet 'hou je ogen op de bal' is onzinnig in het geval van jongleren. Beek bemerkte dat de artiest steeds vluchtig naar zo veel mogelijk opgegooide ballen kijkt, niet

Jongleren is het best te definiëren als: meer objecten in de lucht houden dan je handen hebt.

alleen voor het bepalen van het moment waarop een bal gevangen moet worden, maar ook voor het moment waarop een andere bal de hand moet verlaten. De jongleur kijkt even naar die bal, dan naar een andere en verdeelt zo de visuele informatie in stukjes.

Volgens Beek maakt slechts een hoogst enkele jongleur zelf wiskundige berekeningen. "In het algemeen denken jongleurs niet analytisch na over wat ze doen. In mijn beschrijving van wat hij doet, zal de jongleur zich ook nauwelijks herkennen. Met andere woorden, de kennis van de jongleur is *tacit know-*

ledge. Hij weet hoe het probleem moet worden opgelost, zonder het onder woorden te kunnen brengen. Laat staan wiskundig. Zijn oplossingen zijn volstrekt instinctief."

Beek noemt zijn werk fundamenteel wetenschappelijk onderzoek. "Het oude wetenschapsideaal. Dus: hoe zit dit stukje werkelijkheid nu eigenlijk precies in elkaar." Met klem voegt hij er aan toe dat jongleren voor hem bovenal wetenschappelijk van belang is. Op de vraag of hij zelf nooit een balletje heeft opgegooid, antwoordt hij: "Ach ja, wel eens, maar niet systematisch. Kijk, als ik nou zelf zo'n jongleur wordt, zeggen mensen natuurlijk: zie je wel, 't is gewoon een hobby van hem."

Behalve als boeiend cultuurverschijnsel, is het ook verleidelijk om jongleren (afgeleid van het Franse *jongler*) als metafoor te zien. Ergens schrijft Beek bijvoorbeeld: "De hoofdregel van het jongleren is dat als de worp goed is, het vangen vanzelf gaat." Een Chinese wijsgeer had het kunnen bedenken. Beek heeft zich wel enigszins verdiept in de geschiedenis van de balkunstjes. In een artikel in *Psychologie* schreef hij dat jongleurs in het verleden een tijd lang verguisd zijn. Hun acts werden geassocieerd met magie en spiritisme. Verder kan het ritmisch opgooien en vangen van een paar bal-

len, net als het bidden met een rozenkrans, als meditatieve bezigheid worden beschouwd.

Dat de schoonheid van zijn onderzoeksobject hem nu en dan meer in vervoering brengt dan hij aanvankelijk wilde toegeven, verradt Beek bij het bladeren in een soort circusboek. Hij wijst op een foto van een man die al spuwend pingpongballetjes met de mond jongleert. Iets verder is een Russische artiest afgebeeld die dertien ringen in de lucht weet te houden. Beek: "Ik heb dingen gezien die echt je verstand te boven gaan. Hoe doe je een act met tien ballen? Gewoon allemaal in de lucht gooien en beginnen. Dat moet je een keer gezien hebben." Bedachtzamer: "Een van de interessantste dingen is misschien toch dat zo'n jongleur aldoor op dat vaste punt richt. Dat vaste punt bestaat niet, voordat hij er iets naar toe gooit. Ik bedoel, het wordt gecreëerd door de intentie om te jongleren. En *du moment* dat die man er mee kapt, is het ook weg. Dat begint tamelijk filosofisch te klinken en we weten ook niet zo goed wat we daar mee aan moeten, maar het geeft aan dat het hele verhaal wel degelijk ook met psychologie te maken heeft." □